

Společná tisková zpráva

Obnovitelné zdroje 2.0: Pozitivní posun, ale vítr ostrouhal a domácnosti možná také Vláda včera schválila novelu zákona o podporovaných zdrojích energie

úterý, 21. října 2014

Novela zákona o podporovaných zdrojích energie, kterou včera večer schválila vláda, znamená výrazný pozitivní posun proti současnému, rozvoj obnovitelných zdrojů brzdícímu stavu. Shodli se na tom experti z oboru OZE, výrobci, legislativci i ekologické organizace. Další rozvoj čisté energetiky nyní závisí na projednání zákona v parlamentu a na přípravě návazných předpisů [1] a podpor pro domácnosti. Zásadním nedostatkem návrhu je ovšem chybějící podpora pro větrnou energii.

Hlavní přínosy nového zákona (s uvedenými výhradami):

- **Zjednodušuje výrazně administrativu a pravidla provozu pro malé sluneční elektrárny do 10 kW výkonu.** Domácnosti a firmy si budou moci nově za jednodušších podmínek vyrábět vlastní elektřinu na střeše a šetřit tak za její nákup. Když nebude jejich elektrárna vyrábět, budou moci odebírat elektřinu ze sítě. Praktické podmínky fungování upřesní návazné předpisy [1]. Existuje však i riziko, že ani nově vytvořené podmínky nebudou pro domácnosti zajímavé, nepomůže-li stát domácnostem pořizovat technologie, které umožní řízení a akumulaci vyrobené energie. Podle vzoru Německa a Slovenska by bylo možné zahrnout tuto podporu do Zelené úsporám.
- **Zavádí podporu pro bioplynové stanice na vytríděný komunální bioodpad a bioodpady ze zemědělství.** Zcela však chybí zahrnutí odpadu z potravinářství, bez kterého bude bioplynovým stanicím chybět „palivo“. Po rozšíření podpory i na potravinářský odpad by mohlo postupně vzniknout asi sedmdesát nových stanic, tedy přibližně v každém okresním městě jedna. Ty by dodávaly elektřinu pro asi 120 tisíc domácností.
- **Mění způsob, jakým domácnosti a firmy přispívají na obnovitelné zdroje.** Nově budou všichni odběratelé platit příspěvek podle rezervovaného příkonu, resp. velikosti jističe. To sníží zátěž zejména velkým průmyslovým spotřebitelům, ale může pomoci i domácnostem, pokud si sníží hodnotu jističe.

Rozdíl zaplatí stát, podle vyjádření ministerstva průmyslu asi pět miliard korun ročně.

Hlavní nedostatky nového zákona:

- **Chybí podpora pro elektřinu z větru.** Ta je nejlevnějším obnovitelným zdrojem a má potenciál vyrobit ročně elektřinu pro více než dva a půl miliónu českých domácností [2]. Řešením je obnovení hodinových zelených bonusů pro nové větrné elektrárny. Jsou nejefektivnější formou podpory, která pružně reaguje na trh a minimalizuje náklady spotřebitelů a státu. Stát by měl rovněž zvýhodnit obce, aby mohly samy investovat do větrných elektráren na svém území a vyrobenou elektřinu dodávat levně svým občanům.
- **Ruší u elektřiny z obnovitelných zdrojů osvobození od daně z elektřiny.** Osvobození od daně z elektřiny je pozitivní nástroj státu, který zvýhodňuje, jakkoliv jen symbolicky, odvětví, na nichž má stát zájem. Týká se to například železniční, tramvajové či trolejbusové dopravy, ale také hutnictví. Zrušením tedy stát dává najevo, že čisté zdroje zlepšující životní prostředí i ekonomické a sociální podmínky důležité nejsou. Opatření nevytvoří ani žádné nové příjmy pro státní rozpočet [3].
- **Obsahuje ustanovení, která jsou provozně neproveditelná, například** povinnost provozovatele doložit výši investičních nákladů. Provozovatelé, kteří elektrárnu koupili od původního vlastníka, nebudou pravděpodobně znát původní náklady a nebudou je ani schopni doložit.

Štěpán Chalupa, předseda Komory obnovitelných zdrojů energie, řekl:

„Vláda po dlouhé době vykročila správným směrem, ale velmi opatrně. Nepochopitelně opomněla nejlevnější zdroj elektřiny – vítr. Je třeba také opravit několik věcných nedostatků, například doplnit podporu pro bioplynky na odpad z potravinářství. Česká Energiewende se sice nekoná, ale možná si už i česká vláda uvědomuje, že domácí obnovitelné zdroje znamenají levnou a na dovozech nebo dolech nezávislou energii.“

Martin Mikeska, energetický expert z Hnutí DUHA, řekl:

„Zdá se, že domácnosti i firmy se mohou začít opatrně připravovat na den, kdy si budou moci začít vyrábět vlastní elektřinu. Vypadá to, že se vláda rozhodla přestat s letitou praxí, kdy stát házel domácnostem klacky pod nohy. Velmi ale bude záležet na tom, jak se k tomu postaví energetičtí giganti, jako je ČEZ. Podle zákona to budou právě oni, kdo bude rozhodovat, zda umožní domácnosti připojení k síti nebo ne.“

Pavel Doucha, advokát z AK Šikola a partneři, řekl:

„Absurdně zní části novely zákona, které ukládají vlastníkům elektráren archivovat a nahlásit do státního registru výši nákladů na výstavbu výroby. Celá řada současných provozovatelů je koupila již jako hotové stavby a původní hodnotu investice prostě nezná. Je to tak, jako kdybyste si koupili auto a finanční úřad by vás nutil nahlásit výši jeho výrobních nákladů. Také tuto povinnost nebudete schopni splnit.“

Kontakty:

Pavel Doucha, Advokátní kancelář Šikola a partneři, 608 873 437,

pavel.doucha@frankboldlegal.com

Štěpán Chalupa, Komora obnovitelných zdrojů energie, 603 420 387,

stepan.chalupa@komoraoze.cz

Martin Mikeska, program Energie Hnutí DUHA, 603 780 670,

martin.mikeska@hnutiduha.cz

Jan Piňos, média a komunikace Hnutí DUHA, 731 465 279, jan.pinos@hnutiduha.cz

Poznámky:

[1] Například Vyhláška o připojení, Vyhláška o měření elektřiny, Vyhláška o podmínkách připojení k elektrizační soustavě či Pravidla provozování distribuční soustavy

[2] Studie Akademie věd ČR dostupná na: <http://www.csve.cz/clanky/potencial-vestrne-energie-cr/495>

[3] O výnos ze slevy na dani musí být snižována podpora při stanovení hodnoty zeleného bonusu a při stanovování příspěvku za činnost povinně vykupujícího. Tedy o co více se vybere na dani z elektřiny z OZE, o to více narostou náklady na podporu, dosud se o výnos ze slevy na dani náklady na podporu snižovaly.

Příloha:

Společné stanovisko organizací k novému návrhu zákona